

Budapesti Városvédő Egyesület

Budapest VI., Eötvös utca 10.

BÜTÉK!

F e l h í v á s

Dr. Font Erzsébet, elnökségünk tagja az EXPO-val kapcsolatban kezdeményezte, hogy az Andrássy út belső szakasza kerüljön komplex módon felújításra. Ezt a gondolatot a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium is támogatja.

Font Erzsébet szeretné, ha ez az akció az egyesülettel közösen szerveződne, ezért kéri, hogy azok, akik valamilyen anyaggal rendelkeznek e témában, jelezzék ezt egyesületünknek.

A Promontor-Tétény munkacsoport hírei

Építészeti örökségünk védelme kerületi szintű feladatainak hatékonyabb finanszírozása érdekében a XXII. kerületi Önkormányzat képviselőtestülete munkacsoportunk javaslatát elfogadva, „Müemléki Alap”-ot hozott létre.

Az Alap feltöltésének elsődleges forrása a kerület mindenkori éves költségvetésben erre a célra jóváhagyott pénzösszeg, illetve a beszedett helyi adók meghatározott része. Az Alap - Kuratórium felügyelete mellett - az Alapítványokra vonatkozó szabályok szerint gazdálkodik, így magán és jogi személyek adókedvezményt élvező kötelezettségvállalással támogathatják célkitűzéseinket.

Az Alapra vonatkozóan további részletes információk kérhetők a munkacsoport vezetőjétől!

Bartos Mihály

Környezetvédő csoport

A Környezetvédő csoport ezévi munkájának legfontosabb mozzanata a fásítási program kidolgozása volt. Mint azt már tudattuk az Egyesület tagjaival, múlt évben elnyertük az országgyűlési bizottság pályázatát iskolák, óvodák, bölcsődék környezetének javítására, szobák tételére. Csoportunk tagjai társadalmi munkában felkeresték a belső városrészek egyes kerületeinek gyermekintézményeit és felmérést készítettek igényeikről. Ezúton mondunk ismételten köszönetet munkájukért. A listák alapján a FŐKERT megkezdte a fásítást, felújítást és ahol erre nem volt mód, ott szobanövények elhelyezését. Jelenleg a munka felénél tartunk. Csoportunk másodszor is elnyerte a bizottság támogatását és folytatjuk ezt a szép megbízatást. Ezután az önkormányzatok segítségét is igénybe vesszük.

E folyamatos munkán felül az év folyamán többször tartottunk közös csoportülést a Dr. Buzna Margit vezette Városépítészeti csoporttal, ahol több rendezési tervet vitattunk meg, meghívott előadók és vendégek részvételével. Így legutóbb a Hajógyári sziget rendezési tervét ismertette Dr. Nagy Béla. A vitán résztvett több környezetvédő egyesület képviselője. Sor fog kerülni Budapest általános rendezési tervének megvitatására is.

Új helyiségünket a decemberi ülésen bensőséges ünnepséggel köszöntöttük.

Kérjük az Egyesület tagjait, hogy ötleteikkel járuljanak hozzá további terveink megvalósításához.

Balogh Éva

A L A P I T Ó Ü Z E N E T

A Városvédő Egyesület Virágkör alapító ülése
1993. január 9-én 10,00 órakor lesz az Egyesület helyiségében
/VI.ker. Eötvös u. 10./.

A későbbiekben is mindig szombaton találkozunk,
az alábbi időpontokban:

1993. március 13., május 8., július 10.,
szeptember 11., november 13.,
délelőtt 10,00 óra.

Sajátos városvédő munkát indítunk!

Célunk az élő környezet, a körülöttünk lévő növények, a virágok szépségére, mulandóságára irányítani a figyelmet.

Elképzeléseink:

- az élőhelyén védett növényeket és a botanikus kertekben összegyűjtött növényritkaságaink megtekintése,
- a főváros virágdiszbe öltöztetéséhez szakmai segítséget nyújtani /olcsón, szakszerűen, szépen/,
- a virágkötők, a virágrendezők részére virágkötészeti bemutatókról, szakmai programokról tájékoztatókat küldeni;

Szeretnénk:

- egymástól tanulni, egymásnak segíteni,
- szakmai, emberi kapcsolatokat kialakítani és azokat megerősíteni, elmélyíteni,
- kellemes körülmények között együtt gondolkodni és valamit tenni.

Programjaink, elképzeléseink megvalósulásához várjuk az érdeklődőket és szeretettel várjuk, fogadjuk a gyerekeket, a jövő városvédőit is, hiszen programjaink jó része családi jellegű. Közös munkánk reményében kérjük ötleteiket, elvárásaikat, felajánlásukat az Egyesülethez eljuttatni.

Köszönettel:
Varga Istvánné

A XI. kerületi Etele Helytörténeti Kör hírei

Az Etele Kör javasolja a XI. kerület régészeti emlékeinek bemutatását. Az 1 iv terjedelmű kiadvány a XI. kerületi füzetek sorozat keretében jelenne meg a Budapesti Történeti Múzeum, a XI. kerületi Önkormányzat és a FSZEK kerületi Főkönyvtára közreműködésével.

Az Etele Kör a BVE kerületi csoportjaként működik a kerület polgári egyesületeivel, a FSZEK XI. kerületi Főkönyvtárával és a Budapesti Művelődési Központtal együttműködve. Füzetünkkel a kerület multjának megismerését, megszeretését és egységét kívánjuk elősegíteni. A tervezett kiadvány szerkezetét az Etele Körben e témában megtartott előadások anyagai határozzák meg. Zárójelben előadóinkat, a tervezett szerzőket jelöljük. Szekesztést és lektorálást a BTM-től kérünk.

- I. Bevezető. A terület története az őskortól /Dr. Kőszegi Frigyes, a BTM főigazgató helyettese/
- II. A gellérthegyi kelta oppidum /Dr. Pető Mária régész/
- III. Az albertfalvai római kori tábor /Dr. Szirmai Krisztina régész/
- IV. A Gazdagréten feltárt 4-5. századi temető /Dr. Zsidi Paula régész/
- V. A kánai Szent Szabina egyház és bencés kolostor maradványai /Dr. Hollné Gyürky Katalin régész/

A kiadványt fénykép- és rajzdokumentációval kívánjuk kiegészíteni, s ennek alapján kiállítás rendezésével kívánjuk összekötni, melyet bemutatás után a kerület helytörténeti gyűjteményében helyeznénk el. A füzet angol és német nyelvű összefoglalójára és a kiállítás forgatókönyvére a szerzők tesznek javaslatot. A régészeti helyszínekre térképes emléktáblákat szeretnénk elhelyezni. A témával foglalkozó képeslap kiadása is felmerült.

Kérjük a kedves olvasók véleményét és javaslatát.

Hidvégi Miklós

A Pesthidegkúti Helytörténeti Kör beszámolója az 1992. évi munkájáról

A kör célja ebben az évben is hagyományos volt.

1. Pesthidegkút történetének minél szélesebb körben történő megismertetése.
2. Az ismeretek birtokában történeti emlékeink jobb megbecsülése és eredményesebb megvédése.
3. A kör vezetésének fiatalabb kezekbe adása.
4. Állandó kabinet biztosítása.

A cél elérésének érdekében

23 előadást tartottunk

2 kirándulást vezettünk

1 kiállítást rendeztünk

Rendezvényeinken részt vett összesen:

résztevők száma: 568 fő

" " " 36 "

látogatók száma: 535 "

1.139 fő.

Irodalmi tevékenységünk:

Több cikket irtunk a Hidegkúti Hírek c. helyi lapban.

Helyet kaptunk a TAP GUN nevű magyar folyóirat „Mementó” c. rovatában.

Munkánkról cikkek jelentek meg a Stuttgart-Rhein-Neckar Zeitungban.

Szerepelünk az Unser Hauskalender c. német 1993-as naptárban.

Október 11-25-ig, két hétig nyitva tartott kiállításon bemutattuk

1. Pesthidegkút múltját,

2. 2x2 m-es légifelvételén a jelent,

3. négy építési vállalat Hidegkút jövő városközpontjának építési tervét.

A Budapest II. ker. Városrészi Önkormányzat Hidegkútért kifejtett ezévi munkájáért a helytörténeti kört Klebelsberg Kunó emléklappal tüntette ki.

Negatívként könyvelhetjük el, hogy a fiatalságot a kör vezetőségébe nem sikerült bevonni.

Állandó kabinetet csak részben sikerült megvalósítani. A gyűjtőmunkánk ezért erősen korlátozott.

A jövő munkánk során az eddigi több éves gyakorlattól eltértünk.

Nem tartunk havonként egyszer csoportos összejöveteleket. Helyette a kutató munkára, könyvirásra, kiadásra fektetjük a súlyt. A munka eredményét esetenként meghirdetett összejöveteleinken ismertetjük.

Toperczer Oszkár

Tagtársaink írják....

Mikor az „Unokáink sem..”-et végignéztem, annak minden szavával egyetértettem, külön egyetértek azzal, hogy vannak érthetetlen dolgok, amelyek elgondolkozásra késztetik az arra járókat, nevezetesen azt a hosszú ideig gazdátlan, elhanyagolt, most már Casinó?/ célját szolgáló, Ybl Miklós szobra mögötti, rendbetett épületet ámulja, amelynek kertjében egy olyan kúthoz vezet a „diadalív”, amelyik semmiképpen nem illik az épülethez - amelyet szerencsésen sikerült változtatás nélkül restaurálni, nincsenek alumínium keretek az ablakokon, a diszítések otthagyták - de ez a kút, bármilyen szép alkotás is, erre a helyre nem illik. Esetleg a leendő EXPO-n, egy megfelelő helyen bizonyára tetszést arat/na/, de itt, most az autóbusz utazók sok kritikát hall az utazóközönség szájából, s ezek egyike sem dicséret. Nem a kút és az iv izléstalenségén akadnak fenn, hanem a kontrasztban, ami az épület és a között van. Ugyanakkor a szobor és a kert között még mindig felvonulási épületek várnak, valakire. Arról nem is beszélve, hogy minthogy kaszinó lett a sok gazdát átélt épület, a nagyközönség oda nem teszi be a lábát, mert aki dolgozik, este nem jár játékkaszinóba, aki pedig nem dolgozik, annak van más lehetősége is, hogy játsszék. A régi képeken, amelyekeken még a kert virágokkal, fákkal volt látható, a nagyközönség - esetleg még délutáni szalonzene mellett - ült és békésen kávézott. Most: se kert, se zene, se békés kávézás. Kár!

Dr. Dévai Lászlóné

Ujpesti önkormányzatiság

A települési képviselőtestületek működési formáját, tevékenységi rendjét és felépítését alapvetően pragmatikus szempontoknak kell meghatározniuk. Meggyőződésem, hogy csak az a képviselő-testület politizál helyesen, amelyik működtetni tudja az általa vezetett kerületet, várost, községet.

Az 1990-es helyhatósági választások eredményeként a 39 tagú újpesti képviselő testületben egyik párt sem szerzett minősített többséget. A havonta egyszeri testületi ülésre csak azok az ügyek kerülnek, amelyekben a döntés jogát a törvény kötelezően a testület elé utalja, minden más ügyben bizottságok döntenek. Ez a megoldás a gyors döntést, az operativitás lehetőségét teremti meg. Rendkívül fontos a testületi előkészítése képviselői szinten, természetesen hivatali oldalról is, de az már egy másik téma. Az ülést megelőzően a polgármester ötpárti megbeszélést tart a frakcióvezetőkkel a tervezett napirendi pontokról. E megbeszéléseknek célja a testületi döntések pártszintű előkészítése, az álláspontok közelítése, egyező álláspontok kialakítása, az eltérő vélemények előzetes megismerése, a vitás ügyekben konszenzus létrehozásának megkísérlése. A különösen fontos ügyekben /pl. költségvetés/ több egyeztetésre is sor kerülhet kibővített megbeszéléseken, melyen a fentiekén kívül a valamennyi bizottsági elnök és tanácsnok is részt vesz. Rendkívül indokolt esetben valamennyi képviselő meghívásával tartunk megbeszélést, a témától függően akár többet is. A helyi demokrácia intézményesített formájaként, a polgármester a testületi üléseket közvetlenül megelőzően az ülés napirendi pontjainak megvitatása céljából a testületben képviselővel nem rendelkező pártok helyi szervezeteinek vezetőivel találkozik. Ők is megkapják a testületi anyagot a képviselőkkel egyidejűleg és az ülésen hozzászólási joggal rendelkeznek. Lehetőség van arra is, hogy az adott kérdésben kialakított álláspontjukat a polgármester ismertesse. E megoldási formák, a fenti célokon túlmenően azt is elősegítik, hogy a döntések meghozatala során a kerület polgárainak szélesebb köre fejthesse ki véleményét érdekképviselőiken keresztül.

A IV. kerületi képviselő-testület öt szakmai és egy területi bizottságot hozott létre. A bizottságokban valamennyi képviselővel rendelkező párt tagot delegálhat. Például az a párt, amelyik a testületben csak egy fővel van képviselve, minden bizottságban teljes jogú taggal képviselteti magát.

A polgármester irányítása alá a személyzeti, a városrendezési és a képviselői kapcsolattartási tevékenységet végző irodák tartoznak. Az egyik alpolgármester a kulturális és művelődési, a másik alpolgármester a lakás és szociális, a harmadik a gazdasági ügyeket „viszi”. Az alpolgármesterek a saját munkaterületükön önállóan fejtik ki tevékenységüket és önállóan döntenek. Személyzeti és bérügyekben csak javaslattevési joguk van, ezekben a kérdésekben a döntés a polgármester felelőssége. A vezetői tevékenység összehangolását, koordinálását a heti vezető értekezleteken végezzük. A sikeres önkormányzati munka csak nyugodt háttérrel lehetséges, ezt továbbra is biztosítani szeretném az egész képviselő-testület számára.

Dr. Dérce Tamás
polgármester

NYILATKOZAT

A Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület Elnöksége - tagsága nevében is - felháborodottan tiltakozik a MOL.RT. által elvégzetetett természetrombolás ellen és semmilyen indokát nem fogadja el annak a barbár és kegyetlen erdőirtásnak, - noha erre engedélyt senkitől nem kaptak - amellyel elpusztították a dunai Kis Háros - sziget ártéri vegyes ligeterdő ősfáállományának egynegyedét, mintegy ~~hatezer m²~~ erdős területet.

A Háros - szigetek /Hunyadi, Háros, Kis Háros / a budapesti Duna-szakasz egyetlen olyan szigetegyüttese, amely többé - kevésbé megőrizte emberi kéztől függetlenségét, ősi vegetációját és védettségre méltó. A Nagy Háros-sziget összölőssével világritkaság, amely természetvédelmi területté nyilvánítás eljárása alatt áll. Nem tűrhetjük, hogy a Kis Háros-sziget - noha nem természetvédelmi terület - lelkiismeretlenség és a gépesített rombolás áldozatává váljon! Nem engedhetjük, hogy hazánk amúgyis szűkös erdős területeit, természeti értékeit gátlástalan önkényességgel tovább pusztítsák!

Kérjük a környezet - és természetvédelem kormányzati és nem kormányzati szerveinek védelmét, eljárását és segítségét.

Követeljük a MOL.RT. erdőirtó felelőseinek, tetteseinek jogi felelősségrevonását, erkölcsi elmarasztalását. Követeljük, hogy saját költségükön mérjék fel a károkozás nagyságát és a felelősök térítsék meg a károkat. Követeljük, hogy saját költségükön állítsák vissza a sziget eredeti ártéri ligeterdő jellegét, végezzék el őshonos fákkal újrafásítását.

Morálisan elítéljük a XXII.kerület Polgármesteri Hivatal azon hivatalnokát is, aki - bár tudomást szerzett a készülő erdő elleni mérnyeletről - de arra sem érdemesítette az Önkormányzat Környezetvédelmi Bizottságát, sem Egyesületünket, hogy a veszélyről értesített volna bárkit is.

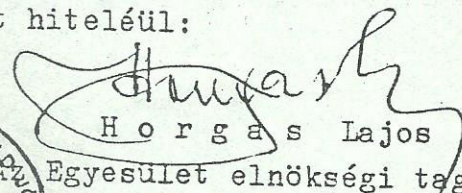
Budapest, 1992 október 20-án.

A Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület Elnöksége:

Egyetértésünk jeléül és a felháborodásukban osztozva tesszük közzé a Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület Elnökségének Nyilatkozatát.

A BVE Környezetvédelmi csoportja

A Nyilatkozat hiteléül:

Horgas Lajos
Egyesület elnökségi tagja

Egy történeti kézikönyvről...

Az Egyesületünkkel szoros kapcsolatban álló Jászok Egyesülete - „A Jászságért” Alapítvány támogatásával - újabb becses történeti munkát adott közre, hasonló kiadásban.

Gyárfás István: A jász-kunok története című négykötetes műve, több, mint száz év után, egészvászon kötésben, dúsan aranyozva, díszdobozban jelent meg újra. A kiadvány - számos történeti, néprajzi, egyházi adalék mellett - közli azokat az okleveleket, melyek a jász-kun hármaskerület nevezetes vasládájával együtt 1944-ben elpusztultak. Ez az újjászűletett mű a romantikus történetírás egyik legértékesebb darabja, a jászok és kunok „Hóman-Szegfüje”.

A reprezentatív kivitelű kézikönyv 3.600,- forintos áron /Fodor Ferenc: A Jászság életrajza című könyvvel együtt, melynek ára 890,-Ft/ megvásárolható egyesületünkben.

Dobos László

CSOPORTULÉSEK - PROGRAMOK

Fotós csoport: minden kedden 16 órakor

Diavetítés: jan. 12-én, kedden 17 órakor

Boromissza Ferenc: Jugoszlávia, amikor még volt...! címmel.

Szobor csoport: minden hétfőn 16 órától

Józsefvárosi Helytörténeti csoport: jan. 15-én, pénteken 15 órakor helytörténeti sétát tart, melyen a Fővárosi Pedagógiai Intézet és gyakorló intézményei kerülnek bemutatásra.

Előadó: Kaján László ny. ig. és dr. Hunyadi Zoltán ny.ig.h.

Találkozás: az intézet portáján /VIII., Horváth Mihály tér 8./ a jelzett időpontban.

jan. 26-án, kedden 16 órakor Kabán Sándor költő tart előadást A rádió belső életéről, a VIII., Gutenberg tér 3. alatt lévő Szabó Ervin Könyvtár olvasótermében.

Kőbányai csoport: Az összejövetel helye: Bp., X., Halom u.37/b.sz. alatti Állandó Helytörténeti Gyűjtemény 4-es sz. kiállítási és feldolgozó terme.

Minden hétfőn és csütörtökön, 16-18 óra között a kerületi iskolák helytörténeti tagjainak, s a látogatók részére a kiállítás megtekintése, egyesületi tagjainkkal megbeszélések.

Etele Kör: összejövetelét minden hónap második szerdáján tartja, a FSzEK XI.kerületi Főkönyvtárában /XI., Etele út 55./

15 órakor vezetőségi megbeszélést tartunk, amelyre minden érdeklődőt szívesen várunk, majd 17 órakor kerül sor a kerülettel foglalkozó előadásra.

Következő előadásunk jan. 13-án, szerdán a Gellért tér közlekedéstörténetével foglalkozik, előadónk Dr. Gáll Imre.

/Előzetesen jelezzük, hogy februárban Albertfalva történetéről Dr. Hoffmann Pál, márciusban pedig a kerület tervezési hibáiról Gyökér István előadását tervezzük./

Promontor-Tény munkacsoport: jan.9-én, szombaton 17,30 órától a

Honvéd Együttes férfikarának jótékonyági koncertje, majd ezt követően - a doni katasztrófa 50. évfordulója alkalmából, a hősi halált halt budafoki honvédek emlékére - G y á s z - m i s e a Szt. Lipót plébánia templomban /XXII., Savoyai Jenő tér, megközelíthető: 47-es villamossal, 3, 14, 114-es autóbusszal/.

jan. 18-án, hétfőn 17 órakor tartjuk soronkövetkező havi ösze-
szejövetelünket a Budafok-Tétény Művelődési Házban /XXII.,
Nagytétényi út 35./, melynek keretében az 1993. évi munkater-
vünket és programjainkat véglegesítjük.

Óbuda-Ujlak csoport: jan. 12-én, kedden 17 órakor a II., San Marco
utca 81. sz. alatti Óbudai Művelődési Központban a Műemlékvé-
delem szakembereinek beszámolója, városrészünk értékeinek ál-
lapotáról.

Környezetvédelmi csoport: első ülését az új évben január harmadik
szerdáján, tehát 20-án, 16 órakor tartja.

Portál csoport: jan. 14-én, a városligeti Gundel éttermet tekint-
jük meg.

Találkozás tehát jan.14-én, csütörtökön 16,30 órakor az ét-
terem bejárata előtt.

Városrészi önkormányzatokat Segítő csoport: Tisztelettel meghívjuk
Önt és minden érdeklődőt jan. 19-én, kedden 16,30 órakor tar-
tandó előadásunkra. /Helyszín: VI., Eötvös u.10./
Szabó Klári levéltáros: A fővárosi önkormányzat története II.
1896-1900.

Fekete János, önkormányzati szakértő: A városrészi önkormány-
zatok hatásköre

Nizák Péter, Független Ökológiai Központ: A fenntartható te-
lepülés címmel.

Kedves Tagtársaink!

Rajna György elkészítette a köztéri szobrok katalógusának pótlását.
Ez az egyszerű fénymásolással készült kiegészítés 1990. december
31-ig történt változásokat mutatja.

Egyesületünknel egy jelképes összegért, 20,- Ft-ért megvásárolható!

Ugyancsak 20,- Ft-ért kínáljuk Pesti László és Tarjányi Ferenc:
Kerti tanácsadóját a kerttulajdonosoknak.

Pesti László és Tarjányi Ferenc tagtársaink a szakmai anyag átadá-
sával kívántak hozzájárulni a Panteon Alapítványhoz, illetve az
Andrássy úti kandeláberrekonstrukcióhoz.

K ö s z ö n j ü k !

Az Egyesület - havonta 2000 példányban megjelenő - bulletinja.

A kiadásért felelős: Vitkay Kálmán és Platthy Lóránt.